

Szilágyi Róza Tekla

T-VITAMIN

Kiss Adrian a Phaidon Press kötetében

A művészeti könyvek piacának egyik legaktívabb kiadója, a londoni Phaidon Press nemrégiben megjelentetett, textillel és varrással kapcsolatba hozható kortárs alkotókat listázó könyvébe a Budapesten élő és dolgozó Kiss Adrian is bekerült. A *Vitamin T: Threads and Textiles in Contemporary Art* (magyarul: *T-vitamin. Szálak és textíliák a kortárs képzőművészetben*) nagyjából 100, képzőművészet-elmélettel foglalkozó szakemberek által kiválasztott alkotót bemutató, tekintélyt parancsoló méretű album. A textilművészet kortárs jelentőségét és vonatkozásait elemző kiadvány számos párhuzamosan futó és alapjaiban is különböző művészeti praxist mutat be a művészekről készült kétoldalas, munkásságukat kontextusba helyező, rövid szövegek és néhány, az alkotó textíliákhoz fűződő viszonyát illusztráló reprodukció, illetve enteriőrfotó segítségével.

Ahogy a képzőművészet és iparművészet határai összemosódnak, egyre több iparos tudásról tanúskodik, mégis autonóm alkotás születik. Persze az egyes gyakorlatok sokszínű képet adnak ki az iparművészeti technikákkal dolgozó, tárgyait maga készítő alkotótól a tárgyat számítógépen megtervező, a megvalósítást pedig szakemberekre bízó, a folyamatban művészeti vezetőként tevékenykedő művészig terjedő skálán.

Az összegezni igyekvő kiadványban Kiss Adrian a Trafóban 2015-ben Nik Timkovával közösen megvalósult *Hajnal* című kiállításának, valamint az Art+Text Budapest termeiben 2017-ben *Anthropots* címmel bemutatott egyéni anyagának képeivel szerepel. A nem tisztán textiltől készült, a különböző technikák vegyítésével születő hibrid munkák egyik legemlékezetesebbje a – könyvben a kiállítási környezetből kiemelve saját illusztrációt kapó – 2017-es *Seat hole 1* című alkotás. A harmadik dimenzióba kilépő bőr és kerámia hibrid az Art+Text galériaterében bemutatott installáció részeként debütált. Az objekt formája egyszerre utal a legkomolyabb sportkocsik ülésére és a státuszszimbólumként értelmezett autók tulajdonosainak – feltételezeten – jól kidolgozott felsőtestére.

A térben „lebegő” mű talán legmeghökkentőbb eleme a kerámiaedények eredeti, etető-ítató-tároló funkcióját teljes egészében elhagyó, a használati tárgyak formavilágát mégis kísértetiesen megjelenítő agyagkiegészítés. Az agyag anyagát és eredeti színét teljes egészében megmutató rátét elhelyezéséből adódóan egyszerre emlékeztethet miniket köldökre és nemi szervre, megvalósítva ezzel a műben a mechanikus ipari világ és az emberi lét érzéki és szubjektív természetének metaforikus egyesülését.

A munka feszültségét így éppen a modernsége utaló autóülés és a korongozást mint archaikus technikát megidéző két elem vegyítése adja.

Kiss Adrian divat által inspirált, textilművészettel rokonítható munkái esetében az alkotó nem saját kezűleg készít el mindent – ő „csupán” a koncepcióért, az anyagok kiválasztásáért, a kész termék (sic!) megtervezéséért és a megvalósítás koordinálásáért, a feladatokra legalkalmasabb mesteremberek és szakértők kiválasztásáért felelős. Nem a varrással és az anyagokkal való bíbelődés, a tűvel és varrógéppel kettesben töltött idő mint tényező teszi izgalmassá munkáit. A textil csupán egy – mégis termeszete, divatiparhoz és önreprezentációhoz való kapcsolódása által talán legjelentőségesebb – a háromdimenziós objektok teremtésére alkalmas anyagok garmadájából.

***Vitamin T: Threads and Textiles in Contemporary Art.* Szerkesztették a Phaidon szerkesztői. Előszó: Jenelle Porter. Phaidon Press, 2019, 304 oldal, 49,95 £**

Kiss Adrian: *Seat hole 1*, 2017, műbőr, szivacs, kötelek és agyagobjekt, 115 x 91 x 30 cm

Fotó: © Biró Dávid / Art+Text Budapest / HUNGART © 2019